

Sygn. akt VII U 126/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2016 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Emilia Poddębniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 maja 2016 r. w W.

sprawy H. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o przeliczenie wysokości emerytury

na skutek odwołania H. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 20 listopada 2015 r., znak: END/10/(...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 listopada 2015 r., znak: END/10/(...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. przeliczył H. M. emeryturę w części dotyczącej kapitału początkowego i przyznał ją od dnia 01 lipca 2015 r., tj. od miesiąca, w którym przyznano ww. świadczenie, ustalając termin płatności świadczenia na 10 dzień każdego miesiąca. Organ rentowy wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Zaznaczył, że emerytura stanowi równowartość kwoty, będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Wysokość emerytury po korekcie kapitału początkowego została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej, tj. w następujący sposób: $(107.613,61 \text{ zł} + 729.265,99 \text{ zł}) / 212,10$, co dało kwotę świadczenia w wysokości 3.945,68 zł (decyzja z dnia 20 listopada 2015 r., znak: END/10/(...), k. 26-28, tom II a.r.).

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 16 grudnia 2015 r. **H. M.**. Zarzucił, że do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy nie zaliczył mu pełnych okresów urlopów bezpłatnych, na których przebywał on w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. od dnia 07 maja 1981 r. do dnia 27 sierpnia 1983 r. oraz od dnia 21 stycznia 1986 r. do dnia 06 listopada 1986 r. w związku z wyjazdem na kontrakt zagraniczny do Iraku. Podkreślił, że w okresie od dnia 24 kwietnia 1983 r. do dnia 26 sierpnia 1983 r. przebywał na płatnym urlopie, przysługującym mu po powrocie z kontraktu, m.in. za przepracowane w Iraku godziny nadliczbowe oraz za pracę w niedzielę i święta. Następnie w okresie od dnia 22 stycznia 1986 r. do dnia 09 września 1986 r. ponownie przebywał na kontrakcie zagranicznym w Iraku, po czym w okresie od dnia 10 września 1986 r. do dnia 05 listopada 1986 r. wykorzystał przysługujące mu dni wolne za przepracowane nadgodziny oraz za pracę w niedziele i święta. Odwołujący wskazał, że Przedsiębiorstwo, z ramienia, którego wyjechał do Iraku na kontrakt zagraniczny nie wypłacało mu wynagrodzenia za godziny nadliczbowe oraz za

pracę w niedziele i święta. Godziny te odwołujący mógł jednak odebrać w postaci dni wolnych od pracy. Stwierdził także, że powyższy zakład pracy nie wyrażał zgody na pozostawanie przez niego na terytorium Iraku, chociaż kontrakt był już zakończony, natomiast dni wolne musiał on odebrać w Polsce. W takiej sytuacji, kontrakt kończył się po odebraniu wszystkich przysługujących mu dni wolnych. Odwołujący nadmienił, że otrzymał z macierzystego zakładu pracy druk RP-7 z wykazaniem wynagrodzenia zastępczym oraz świadectwo pracy, w którym znajduje się informacja o korzystaniu przez niego z urlopu bezpłatnego. Dodał, że dokumenty te zostały przez niego złożone do organu rentowego wraz z wnioskiem o emeryturę. Podał, że organ rentowy, wyliczając wysokość należnego mu świadczenia emerytalnego, uwzględnił jedynie okresy jego pobytu za granicą, bez zaliczenia mu okresów urlopu bezpłatnego otrzymanego w macierzystym zakładzie pracy, w ramach porozumienia pomiędzy pracodawcami, w trakcie którego nadal przebywał on na kontrakcie zagranicznym, jednakże już na terytorium Polski. Odwołujący zaznaczył nadto, że do podstawy wyliczenia kapitału początkowego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych za 1986 r. przyjął kwoty mniejsze niż te, które wykazane w zaświadczeniach Rp-7. Wskazał, że w zestawieniu do obliczenia kapitału, organ rentowy przyjął kwotę 492.337,51 zł, czyli o 107.930,49 zł mniej. W związku z powyższym odwołujący wniósł o ponowne przeliczenie przysługującej mu emerytury z uwzględnieniem całego okresu urlopu bezpłatnego związanego z pobytem na kontrakcie zagranicznym oraz kwot wykazanych przez pracodawcę na zaświadczeniach Rp-7 za wskazany powyżej okres zatrudnienia (odwołanie z dnia 16 grudnia 2015 r. k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 05 stycznia 2016 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o jego oddalenie, podtrzymując w całości treść zaskarżonej decyzji i argumenty w niej przedstawione. Organ rentowy podkreślił, że jak wynika z zaświadczenia z dnia 21 października 1992 r. wystawionego przez zakład pracy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. ubezpieczony był zatrudniony na budowie eksportowej na stanowisku st. projektanta ds. nadzoru autorskiego instalacji elektrycznych w okresie od dnia 07 maja 1981 r. do dnia 23 kwietnia 1983 r. oraz jako główny specjalista koordynator robót elektrycznych w okresie od dnia 22 stycznia 1986 r. do dnia 09 września 1986 r. Powyższe znajduje potwierdzenie również w piśmie z dnia 04 listopada 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał jednak, że wymienione okresy zatrudnienia zostały przyjęte do ustalenia wysokości kapitału początkowego emerytury odwołującego. Mając na uwadze powyższe rozważania, organ rentowy stwierdził, że zaskarżona decyzja z dnia 20 listopada 2015 r., znak: END/10/(...), ustalająca wysokość emerytury ubezpieczonego H. M. jest prawnie oraz faktycznie uzasadniona (odpowiedź na odwołanie z dnia 05 stycznia 2016 r. k. 3 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony H. M., urodzony w dniu (...), posiada wykształcenie wyższe w zawodzie inżyniera elektryka. W okresie od dnia 02 stycznia 1974 r. do dnia 17 września 1991 r. odwołujący był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w pełnym wymiarze czasu pracy na następujących stanowiskach pracy: w okresie od dnia 02 stycznia 1974 r. do dnia 31 lipca 1975 r. na stanowisku asystenta, w okresie od dnia 01 sierpnia 1975 r. do dnia 31 grudnia 1977 r. na stanowisku starszego asystenta, w okresie od dnia 01 stycznia 1978 r. do dnia 31 lipca 1984 r. na stanowisku projektanta, a następnie także na stanowisku starszego projektanta i kierownika zespołu projektowego. Jednocześnie na mocy porozumienia międzyzakładowego pomiędzy Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., a Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., odwołujący został oddelegowany do pracy na budowie eksportowej w Iraku na stanowisku st. projektanta ds. nadzoru autorskiego instalacji elektrycznej w okresie od dnia 07 maja 1981 r. do dnia 23 kwietnia 1983 r. oraz na stanowisku głównego specjalisty koordynatora w okresie od dnia 22 stycznia 1986 r. do dnia 09 września 1986 r. W trakcie całego powyższego okresu zatrudnienia, odwołujący korzystał z urlopu bezpłatnego w okresach od dnia 24 kwietnia 1983 r. do dnia 26 sierpnia 1983 r. oraz od dnia 10 września 1986 r. do dnia 05 listopada 1986 r. (zaświadczenie z dnia 06 października 2006 r. k. 5, świadectwo pracy z dnia 17 września 1991 r. k. 6, zaświadczenie k. 44, tom I a.r., zaświadczenie z dnia 29 lipca 1988 r., zaświadczenie z dnia 17 czerwca 1987 r., podanie z dnia 05 maja 1987 r., zaświadczenie z dnia 06 listopada 1986 r., zaświadczenie z dnia 04 lutego 1986 r., zaświadczenie z dnia 22 stycznia 1986 r., zaświadczenia z dnia 19 lipca 1982 r., z dnia 21 grudnia 1981 r., z dnia 15 maja 1981 r. i nast. – dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwołującego).

Łączna kwota wynagrodzenia i świadczeń pieniężnych odwołującego za okres zatrudnienia od dnia 02 stycznia 1974 r. do dnia 17 września 1991 r. kształtowała się następująco: za rok 1975 – 99.869,00 zł, za rok 1976 – 103.609,00 zł,

za rok 1977 – 96.007,00 zł, za rok 1978 – 100.986,00 zł, za rok 1979 – 128.034,00 zł, za rok 1980 – 113.602,00 zł, za rok 1981 – 61.304,00 zł, za rok 1983 – 69.865,00 zł, za rok 1984 – 297.403,00 zł, za rok 1985 – 386.116,00 zł, za rok 1986 – 155.462,00 zł, za rok 1987 – 705.010,00 zł, za rok 1988 – 1.022.829,00 zł, za rok 1989 – 3.053.154,00 zł, za rok 1990 – 13.057.960,00 zł i za rok 1991 – 17.190.300,00 zł (zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 8-9, wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego k. 16-18, tom I a.r.).

Decyzją z dnia 15 kwietnia 2013 r., znak: (...) -2013, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. ustalił w stosunku do H. M. kapitał początkowy na dzień 01 stycznia 1999 r. Do ustalenia wartości kapitału początkowego, organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 2.101,52 zł, przyjmując do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od dnia 01 stycznia 1987 r. do dnia 31 grudnia 1996 r., a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 172,13%. Podstawę wymiaru ustalono przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, wynoszącego 172,13% przez kwotę 1.220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, co dało kwotę w wysokości 2.101,52 zł (172,13% x 1.220,89 zł). Jednocześnie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił okresy składkowe, wynoszące 23 lata, 0 miesięcy i 24 dni oraz okresy nieskładkowe, wynoszące 4 lata, 0 miesięcy i 4 dni oraz współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego, który wyniósł 84,52%. Kapitał początkowy ustalony na dzień 01 stycznia 1999 r. wyniósł 195.381,56 zł. Obliczając wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął za lata 1987-1991 zarobki ubezpieczonego, wynikające z przedłożonych przez niego zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, wystawionych przez Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Do ustalenia wartości kapitału początkowego, organ rentowy nie uwzględnił następujących okresów: od dnia 07 maja 1981 r. do dnia 27 sierpnia 1983 r., od dnia 22 stycznia 1986 r. do dnia 06 listopada 1986 r. oraz od dnia 30 lipca 1990 r. do dnia 17 sierpnia 1990 r., wskazując, że w tym czasie odwołujący przebywał na urloпах bezpłatnych. Od powyższej decyzji ubezpieczony nie złożył odwołania wobec, czego stała się ona prawomocna (decyzja o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 15 kwietnia 2013 r., znak: (...) -2013, k. 20-21, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonego k. 22-23, tom I a.r.).

W dniu 01 lipca 2015 r. ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek o emeryturę, powołując się na dokumenty i dowody złożone przy wniosku o ustalenie kapitału początkowego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., decyzją z dnia 12 sierpnia 2015 r., znak: END/10/ (...), przyznał ubezpieczonemu emeryturę od dnia 01 lipca 2015 r., tj. od miesiąca, w którym został złożony stosowny wniosek. Organ rentowy wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Zaznaczył, że emerytura stanowi równowartość kwoty, będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Podstawę obliczenia emerytury wykazanej w części II decyzji, organ rentowy ustalił zgodnie z art. 25 ustawy emerytalnej, tj. przyjął kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitał początkowy z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego z uwzględnieniem średniego dalszego trwania życia ustalonego na dzień nabycia prawa do emerytury powszechnej. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej, tj. w następujący sposób: (69.012,53 zł + 636.932,46 zł + 38.601,08 zł)/212,10 co dało kwotę świadczenia w wysokości 3.510,35 zł (decyzja z dnia 12 sierpnia 2015 r., znak: END/10/(...), k. 22-24, tom II a.r.).

Na mocy decyzji z dnia 30 września 2014 r., znak: (...) -2013, organ rentowy odmówił ubezpieczonemu ponownego ustalenia kapitału początkowego, wskazując, że dotychczas dokonane przeliczenie nie powoduje zmiany wartości kapitału początkowego. Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wezwał odwołującego do przedłożenia dodatkowych dowodów w postaci druku Rp-7, dotyczącego okresu pracy odwołującego w Iraku w okresie od dnia 07 maja 1981 r. do dnia 23 kwietnia 1983 r. oraz od dnia 22 stycznia 1986 r. do dnia 09 września 1986 r. (tj. bez płatnych urlopow przysługujących po powrocie z kontraktu). W odpowiedzi na powyższe zobowiązanie, odwołujący

przedłożył zaświadczenie z dnia 04 listopada 2015 r., wystawione przez Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., w którym zostało wskazane, że kwoty wynagrodzenia zastępczego H. M. za okresy pracy w Iraku od dnia 07 maja 1981 r. do dnia 23 kwietnia 1983 r. oraz od dnia 22 stycznia 1986 r. do dnia 09 września 1986 r., tj. bezpłatnych urlopów przysługujących po powrocie z kontraktu kształtowały się następująco: za rok 1981 – 81.349,78 zł, za rok 1983 – 70.208,79 zł oraz za rok 1986 – 336.875,51 zł. Na tej podstawie, organ rentowy na mocy decyzji z dnia 19 listopada 2015 r., znak: (...)–2013, ponownie ustalił w stosunku do odwołującego kapitał początkowy, wskazując, że jego wartość na dzień 01 stycznia 1999 r. wynosi 223.705,24 zł. Powyższa decyzja również nie została przez odwołującego zaskarżona wobec, czego uzyskała przymiot prawomocności (decyzja o odmowie ponownego ustalenia kapitału początkowego z dnia 30 września 2014 r., znak: (...)–2013 k. 25, k. 30, wezwanie do przedłożenia dodatkowych dokumentów k. 40, k. 46, k. 48, zaświadczenie z dnia 04 listopada 2015 r. k. 51, wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego k. 52-54, decyzja z dnia 19 listopada 2015 r., znak: (...)–2013, k. 59, tom I a.r.).

W związku z ponownym ustaleniem wartości kapitału początkowego, decyzją z dnia 20 listopada 2015 r., znak: END/10/(...), organ rentowy z urzędu przeliczył H. M. emeryturę w części dotyczącej kapitału początkowego i przyznał ją od dnia 01 lipca 2015 r., tj. od miesiąca, w którym przyznano ww. świadczenie, ustalając termin płatności świadczenia na 10 dzień każdego miesiąca. Wysokość emerytury po korekcie kapitału początkowego została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej, tj. w następujący sposób: (107.613,61 zł + 729.265,99 zł)/212,10, co dało kwotę świadczenia w wysokości 3.945,68 zł (decyzja z dnia 20 listopada 2015 r., znak: END/10/(...), k. 26-28, tom II a.r.).

Od powyższej decyzji H. M. złożył odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie sądowe. W jego treści odwołujący domagał się ponownego obliczenia wysokości świadczenia poprzez uwzględnienie całego okresu urlopu bezpłatnego związanego z pobytem na kontrakcie zagranicznym w Iraku oraz kwot wykazanych przez pracodawcę na zaświadczeniach Rp-7 za wskazany powyżej okres zatrudnienia (odwołanie z dnia 16 grudnia 2015 r. k. 2 a.s.).

W toku postępowania sądowego, Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, zwrócił się do Stowarzyszenia (...) w Ł. o wypożyczenie w terminie 7 dni wszelkiej dokumentacji pracowniczej i płacowej (w szczególności dokumentów potwierdzających wysokość wynagrodzenia) odwołującego H. M., pracującego w firmie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w latach 1981-1983 oraz 1986 r. na budowach eksportowych. Pismem z dnia 04 kwietnia 2016 r. Archiwum (...) z siedzibą w Ł. poinformowało Sąd Okręgowy o tym, że nazwisko M. H. nie figuruje na spisach akt osobowych byłych pracowników (...) Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w W. (zarządzenie z dnia 15 marca 2016 r. k. 26, pismo z dnia 04 kwietnia 2016 r. k. 28 a.s.).

Na rozprawie w dniu 19 maja 2016 r. strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska procesowe, nie zgłaszając przy tym żadnych nowych wniosków dowodowych (protokół rozprawy z dnia 19 maja 2016 r. k. 36-38 a.s.).

Ustalenia stanu faktycznego, Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o akta emerytalno-rentowe i osobowe odwołującego, jak również dokumenty znajdujące się w aktach niniejszej sprawy. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie H. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 20 listopada 2015 r., znak: END/10/(...) jest bezzasadne i jako takie podlega oddaleniu.

W niniejszej sprawie bezspornym było to, że odwołującemu w dniu 12 sierpnia 2015 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał emeryturę od dnia 01 lipca 2015 r., oraz to, że w związku z ponownym ustaleniem wartości kapitału początkowego, na mocy decyzji z dnia 20 listopada 2015 r., znak: END/10/(...), organ rentowy

z urzędu przeliczył H. M. emeryturę w części dotyczącej kapitału początkowego i przyznał ją od dnia 01 lipca 2015 r., tj. od miesiąca, w którym przyznano ww. świadczenie. Spór pomiędzy stronami dotyczył natomiast prawidłowości obliczenia wysokości emerytury – odwołujący zarzucił bowiem brak uwzględnienia całego okresu urlopu bezpłatnego związanego z pobytem na kontrakcie zagranicznym w Iraku oraz kwot wykazanych przez pracodawcę na zaświadczeniach Rp-7 za wskazany powyżej okres zatrudnienia, wskazując, że w tym zakresie, organ rentowy przyjął kwotę zaniżoną w stosunku do rzeczywistej wartości kapitału początkowego, stanowiącego podstawę do późniejszego wyliczenia na jego rzecz świadczenia emerytalnego.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 z późn. zm.) kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. W myśl ust. 2 powołanego artykułu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy: okresy składkowe, o których mowa w art. 6, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt. 5 oraz okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt. 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 01 stycznia 1999 r. – art. 174 ust. 3 ustawy. Ponadto zgodnie z treścią art. 174 ust. 7 do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 r. i jest to kwota 1.220,89 zł.

W świetle przepisu art. 25 ust. 1 powołanej wyżej ustawy podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40 a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185. Emerytura stanowi natomiast równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. – art. 26 ust. 1 ustawy.

W rozpoznawanej sprawie odwołujący kwestionował ustaloną przez organ rentowy podstawę wymiaru kapitału początkowego domagając się przyjęcia wyższych wynagrodzeń do jej ustalenia za rok 1986 oraz uwzględnienia całego okresu urlopu bezpłatnego związanego z pobytem na kontrakcie zagranicznym w Iraku.

Zgodnie z treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz.U z 2011 r., nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Jednocześnie ustawa emerytalno-rentowa nakłada na ubezpieczonych obowiązek dołączania do wniosku dowodów uzasadniających prawo do świadczeń i ich wysokości, wymienionych we wskazanym rozporządzeniu (art. 116 ust. 5 ustawy o FUS). Wobec powyższego ubezpieczony nie może przerzucać na organ rentowy obowiązku prawidłowego zebrania i dostarczenia całej dokumentacji z przebiegu zatrudnienia, czego nie uczynił. Zakład nie ma natomiast obowiązku z urzędu prowadzić postępowania dowodowego, ani nawet nie jest do tego uprawniony. W postępowaniu przed Sądem możliwe jest ustalanie wysokości wynagrodzenia pracownika, które stanowiło podstawę wymiaru składek na podstawie także innych dowodów niż zaświadczenia pracodawcy, czy legitymacje ubezpieczeniowe, jednak dowody te muszą być spójne i nie mogą budzić żadnych wątpliwości. W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że na podstawie takich dowodów zastępczych możliwe jest uwzględnienie tylko takich składników wynagrodzenia, które są składnikami pewnymi, przysługującymi pracownikowi bez żadnych warunków (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 04 kwietnia 2012 r. III AUa 1091/11, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23 października 2013 r. III AUa 3/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 04 października 2012 r. III AUa 305/12). Podkreśla się także, że ustalając podstawę wymiaru świadczeń uwzględnia

się wyłącznie prawidłowo i niepodważalnie udokumentowane wysokości dochodów osiągniętych z pracy i nie ma możliwości stosowania domniemania, co do wysokości wypłaconego pracownikowi wynagrodzenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 05 października 2012 r. III AUa 565/12).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że nie budzi wątpliwości Sądu okoliczność, że odwołujący przedłożył za sporny okres zatrudnienia zaświadczenia, uzyskane od pracodawcy Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. o wysokości osiągniętego wynagrodzenia, z których bezsprzecznie wynika, że łączna kwota wynagrodzenia i świadczeń pieniężnych odwołującego za rok 1986 wyniosła 155.462,00 zł. Jednocześnie w toku postępowania sądowego, odwołujący przedłożył zaświadczenie o wynagrodzeniu z dnia 04 listopada 2015 r., w którym zostało wskazane, że kwoty wynagrodzenia zastępczego H. M. za okresy pracy w Iraku od dnia 07 maja 1981 r. do dnia 23 kwietnia 1983 r. oraz od dnia 22 stycznia 1986 r. do dnia 09 września 1986 r., tj. bez płatnych urlopów przysługujących po powrocie z kontraktu kształtowały się następująco: za rok 1981 – 81.349,78 zł, za rok 1983 – 70.208,79 zł oraz za rok 1986 – 336.875,51 zł. Przyjęcie tych kwot niewątpliwie spowodowało wzrost wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, który wyniósł z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1986-1995 – 183,91 %. Analogicznie wzrosła także wartość kapitału początkowego, a co za tym idzie i wysokość emerytury, która stanowi pochodną tychże wartości. Przy uwzględnieniu skorygowanej wartości kapitału początkowego, organ rentowy prawidłowo zatem przeliczył w stosunku do ubezpieczonego wartość świadczenia emerytalnego, przyjmując do wyliczenia wynagrodzenia odwołującego za 1986 r. wynagrodzenie w kwocie 155.462,00 zł na podstawie druku Rp-7 z dnia 02 listopada 2000 r. wystawionego przez Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz kwotę w wysokości 336.875,51 zł na podstawie zaświadczenia z dnia 04 listopada 2015 r., co dało kwotę w łącznej wysokości 492.337,51 zł. Organ rentowy, ponownie wyliczając kapitał początkowy ubezpieczonego uwzględnił zatem uzyskiwane przez niego wynagrodzenie zastępcze o na podstawie zaświadczenia z dnia 04 listopada 2015 r., obejmujące okres faktycznego zatrudnienia za granicą, co znalazło odzwierciedlenie zarówno na gruncie decyzji o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 19 listopada 2015 r., znak: (...) -2013, jak i na gruncie zaskarżonej decyzji w przedmiocie przeliczenia emerytury w części dotyczącej kapitału początkowego z dnia 20 listopada 2015 r.

Należy także zwrócić uwagę na fakt, że Sąd Okręgowy jest związany prawomocną decyzją organu rentowego z dnia 19 listopada 2015 r. w przedmiocie przeliczenia w stosunku do odwołującego kapitału początkowego, który następnie stanowi podstawę do wyliczenia świadczenia emerytalnego. Skoro bowiem organ rentowy wydał decyzję, której odwołujący nie zaskarżył, to Sąd musi mieć na względzie przy rozstrzyganiu innych spraw dotyczących tego ubezpieczonego wynikający z niej stan prawny. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 stycznia 2008 r. (I UK 173/07) stwierdził, że sąd ubezpieczeń społecznych jest związany ostateczną decyzją, od której strona ani nie wniosła odwołania w trybie art. 477⁽⁹⁾ k.p.c., ani nie podważyła jej skuteczności w inny prawem przewidziany sposób. Znajduje tu bowiem zastosowanie zasada domniemania prawidłowości aktów administracyjnych, zgodnie z którą wywołują one skutki prawne i wiążą inne organy państwowe, w tym sądy. Na tę okoliczność zwracał także uwagę Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 18 listopada 1998 r. (III SA 1103/97). Ma to istotne znaczenie praktyczne, gdyż uniemożliwia osobie niezadowolonej z takiej decyzji późniejsze jej podważanie w ramach innego postępowania sądowego. Zaniedbanie więc zaskarżenia decyzji organu rentowego mającej znaczenie niejako prejudycjalne uniemożliwia następnie kwestionowanie wynikających z niej skutków prawnych w innym postępowaniu. Zatem ubezpieczony nie może domagać się uwzględnienia w wysokości jego emerytury wynagrodzenia wyższego, aniżeli przyjęte przy ustalaniu wartości kapitału początkowego w decyzji z dnia 19 listopada 2015 r., skoro wartość ta nie została przez niego zakwestionowana, a która jednocześnie przesądza o wysokości później ustalanego świadczenia emerytalnego. Jednakże, nawet gdyby przyjąć, że odwołujący mógł skutecznie podważyć zasadność decyzji z dnia 19 listopada 2015 r., stanowiącej podstawę dla późniejszego wydania decyzji z dnia 20 listopada 2015 r., to wskazać należy, że nie przedstawił on dowodów na potwierdzenie tego, że w 1986 r. jego wynagrodzenie było wyższe niż przyjęte przez organ rentowy. Z dokumentacji zgromadzonej w aktach rentowych nie wynika także, aby H. M. otrzymywał ekwiwalent za niewykorzystany w czasie pracy za granicą urlop wypoczynkowy oraz inne świadczenia wypłacane pracownikom zatrudnionym za granicą, od których istniał obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, a które to wartości powinny być uwzględnione przy ustalaniu kapitału początkowego. Podkreślić należy, że

ciężar udowodnienia wysokości ww. świadczeń spoczywał na odwołującym, a skoro nie powołał on żadnych dowodów w tym zakresie, to brak było podstaw do uwzględnienia tych składników wynagrodzenia.

Również żądanie odwołującego dotyczące braku uwzględnienia przez organ rentowy całego okresu urlopu bezpłatnego związanego z pobytem na kontrakcie zagranicznym w Iraku nie zasługuje na uwzględnienie. Z zaświadczenia z dnia 21 października 1992 r. wystawionego przez (...) Sp. z o.o. wynika, że ubezpieczony był zatrudniony na budowie eksportowej w Iraku od dnia 07 maja 1981 r. do dnia 23 kwietnia 1983 r. oraz od dnia 22 stycznia 1986 r. do dnia 09 września 1986 r. Wobec powyższego, okresy od dnia 24 kwietnia 1983 r. do dnia 26 sierpnia 1983 r. oraz od dnia 10 września 1986 r. do dnia 05 listopada 1986 r. są okresami urlopu bezpłatnego, na którym przebywał odwołujący. H. M. kwestionował natomiast przyjętą przez organ rentowy zasadę, iż okres urlopu bezpłatnego nie wlicza się do stażu pracowniczego (zatrudnienia). Stanowisko organu rentowego należy jednak uznać za prawidłowe. Przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie zawierają definicji „zatrudnienia”. Wobec powyższego, w tym zakresie należało sięgnąć do przepisów prawa pracy, a te mówią wyraźnie w swoim art. 174 § 2 k.p., że okresu urlopu bezpłatnego nie wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze. Okres zatem urlopu bezpłatnego nie może wliczać się do okresu zatrudnienia od którego zależy nabycie prawa oraz wysokość świadczenia emerytalnego. Takie stanowisko poddyktowane jest też orzecznictwem Sądu Najwyższego, zgodnie z którym okres urlopu bezpłatnego nie stanowi okresu zatrudnienia w rozumieniu przepisów prawa ubezpieczeń społecznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 października 1998 r., sygn. akt II UKN 334/98). W konsekwencji okres ten nie stanowi okresu zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze, a tym samym nie stanowi okresu składkowego, podlegającego uwzględnieniu do ustalenia wysokości emerytury (por. wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 25 lipca 2012 r., sygn. akt. III AUa 527/12). Brak jest również podstaw prawnych, aby traktować, jako okres składkowy, okresu niewykorzystanego w czasie pracy za granicą urlopu wypoczynkowego, za który wypłacono ekwiwalent. W tym względzie należy zaznaczyć, iż nawet gdyby przyjąć, że odwołującemu został wypłacony ww. ekwiwalent, choć okoliczność ta nie została przez odwołującego w żaden sposób udokumentowana, to wskazać należy, że pobrany ekwiwalent nie podlega oskładkowaniu, a w konsekwencji nie może być uznany za okres składkowy z tytułu zatrudnienia. Powyższe ugruntowane stanowisko znalazło swój ostateczny wyraz w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r. (sygn. III UZP 1/13), w której Sąd ten jednoznacznie stwierdził, że okres urlopu bezpłatnego udzielonego pracownikowi w macierzystym zakładzie pracy w wymiarze równym liczbie nieudzielonych w czasie zatrudnienia za granicą dni wolnych od pracy, nie stanowi okresu składkowego przewidzianego w art. 6 ust. 2 pkt. 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W związku z tym okres ten nie może zostać uznany, ani do okresów składkowych, ani do okresów nieskładkowych, o których mowa w art. 6 i 7 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy nie mając podstaw do uwzględnienia odwołania, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

M.St.